

Strazburg, 16 Ekim 2008

CCPE (2008) 2

**AVRUPA SAVCILARI DANIŞMA KONSEYİ
(CCPE)**

**Avrupa Savcılar Danışma Konseyinin
“Kovuşturmaya Alternatifler”e
İlişkin 2 (2008) Sayılı Görüş’ü**

CCPE’nin 3. Genel Kurul Toplantısında kabul edilmiştir
(Strazburg, 15 – 17 Ekim 2008)

GİRİŞ

1. Avrupa Savcılarını Danışma Konseyi (CCPE), savcılık hizmetleriyle ilgili konularda görüş hazırlamak ve ceza adaleti sisteminde savcılığın rolüne ilişkin 6 Ekim 2000 tarihli ve Rec(2000)19 No.lu Tavsiye Kararı'nın etkili bir şekilde uygulanmasını teşvik etmek amacıyla 13 Temmuz 2005'te Bakanlar Komitesi tarafından kurulmuştur.
2. Bu Tavsiye Kararı'nın 3. maddesi, “*belirli ceza adaleti sistemlerinde, Cumhuriyet savcılarını (...) kovuşturmayaya alternatifler konusunda karar verirler*” demektir. Bu Tavsiye Kararı'nın 24-c maddesi de, Cumhuriyet savcılarının özellikle “*ceza adaleti sisteminin mümkün olduğunca süratle işlemlerini sağlamaya çalışmaları*” gerektiğini belirtmektedir.
3. Bu Görüş, CCPE'nin çalışmaları için Genel Çerçeve Eylem Planı¹ ve 23-25 Haziran 2004 tarihleri arasında Celle'de (Almanya) düzenlenen, “Savcılığın Takdir Yetkisi: Elverişlilik ya da Kanunilik İlkesi – Avantajlar ve Dezavantajlar” konulu Avrupa Başsavcılar Konferansı'nın sonuçları dikkate alınarak, Bakanlar Komitesi tarafından CCPE'ye verilen Görev Tanımına² uygun olarak hazırlanmıştır.
4. Bu Konferans'ta Avrupa Başsavcılarını, Rec(2000)19 sayılı Tavsiye Kararı uyarınca, Avrupa'da izlenen hedeflerin kamu yararı, kanun önünde eşitlik ve ceza adaletinin bireyselleştirilmesi ilkeleri etrafında uyumlu hale getirilmesi eğilimini memnuniyetle karşılamışlardır. Avrupa Başsavcılar Konferansı, aşağıdaki ilkelerin uygulanması çağrısında bulunmuştur:
 - a. Ciddi suçların cezalandırılmasının kamu yararı için gerekli olduğu akılda tutularak, sistem ister zorunlu ister takdire dayalı olsun, suç fiillerine karşı ceza adaletinin tepkisi ile diğer tepki türleri arasında seçim yapma imkânı olmalıdır;
 - b. Kovuşturma alternatifinin ciddi, güvenilir ve yeniden suç işlenmesini önleyebilecek nitelikte olması ve mağdurların menfaatlerinin de göz önünde bulundurulması gerekliliği;
 - c. Mağdurların hakları ile suçluya objektif olarak adil ve tarafsız muamele arasında denge gözetilerek, kanunun hükümlerine uygun olarak uygulanacak bir ceza usulü alternatifine duyulan ihtiyaç.
5. Bu Görüş'ü hazırlarken CCPE, ayrıca, Avrupa Konseyinin onarıcı adalet alanındaki çalışmalarının yanı sıra Bakanlar Komitesinin ceza adaletinin basitleştirilmesine ilişkin Rec(87)18, mağdurun konumuna ilişkin Rec(85)11 ve cezai konularda arabuluculuğa ilişkin Rec(99)19 No.lu Tavsiye Kararları'nı göz önünde bulundurmuştur³. Ayrıca,

¹ Bakan Yardımcılarının 1019. toplantısında kabul edilen görev tanımı (27 Şubat 2008)

² Bakanlar Komiteleri tarafından 26 Kasım 2006 tarihli 981. Bakanlar Vekilleri toplantısında onaylanmıştır.

³ Bkz. özellikle 27. Avrupa Adalet Bakanları Konferansı'nda kabul edilen 1 No.lu Karar (Erivan 12-13 Ekim 2006).

Avrupa Birliği Konseyinin ceza davalarında mağdurların durumuna ilişkin 15 Mart 2001 tarihli ereve Kararı'nı da dikkate almıřtır⁴.

6. Bu konuyu ele almak üzere CCPE, Avrupa Konseyi üye devletlerinde izlenen en iyi uygulamaları belirlemek ve teşvik etmek amacıyla kovuşturmaya alternatifler üzerine bir çalışma yürütmeye karar vermiştir. Bu amaçla, CCPE'nin 2. Genel Kurul Toplantısında konuyla ilgili yapılacak tartışmayı sürdürmek için CCPE'nin ulusal yeleri arasında onlardan cevaplarını iletmeleri istenerek bir anket yapılmıştır (Strazburg, 28-30 Kasım 2007). Bu Görüş, 23 üye devletin yanıtlarını dikkate almaktadır.

TANIMLAR

7. Bu Görüşün amaçları doğrultusunda, "kovuşturmaya alternatif tedbirler" denilince, bir suç işlenmesi durumunda kovuşturmanın nihai, geçici veya şartlı olarak durdurulmasıyla birlikte alınan ve faili, ertelenmiş veya ertelenmemiş hapis cezası veya para cezası gibi yaptırımlara veya belirli haklardan mahrum bırakma gibi yan cezalara maruz bırakacak önlemler anlaşılmaktadır.
8. Sonuç olarak, bir mahkeme huzurunda "suçunu kabul etme" usulünün, cezai kovuşturmayı ortadan kaldırmadığı ve bir mahkmiyete yol açtığı için bu Görüşün kapsamına girmediği kabul edilmektedir.
9. Aynı şekilde, bazı üye devletlerde mevcut olan "tahliye" kurumu, bir mahkûmiyet sonucunda verildiği için kovuşturmaya alternatif olarak görülmemektedir.

GENEL DEĞERLENDİRMELER

10. Kovuşturmaya alternatif tedbirlere başvurma, Avrupa'nın ana akım ve genellikle şu anlama gelen zorunlu kovuşturma sistemiyle çelişmemektedir: Her kanun ihlalinin bir karşılığı vardır, ancak bu karşılık sırf mahkmiyetle sınırlı değildir; bu tür önlemler tüm sistemlerde mevcuttur.
11. Bazı üye devletlerde takdire dayalı kovuşturma sistemi vardır. Diğer üye devletlerde ise, zorunlu kovuşturma sistemi vardır; ancak, bu devletlerin ceza muhakemeleri usulü kanunları şu istisnaları öngörmektedir:
 - Kovuşturmanın belirtilen amaçlara, örneğin suç tekrarının önlenmesi gibi, açıkça aykırı olduğu davalar;
 - Mali veya diğer tür telafilerin sağlandığı davalar;
 - ocuk suçluların karıştığı davalar.
12. Bazı ülkelerde, kovuşturma yükümlülüğünden, "ışlah edici tedbirler" bağlamında ve ilk defa suç işleyenler tarafından işlenen küçük suçlarla ilgili çok özel durumlarda ya da

⁴ 2001/220 JHA.

orta ağırlıkta bir suçtan içtenlikle pişmanlık duyulduğu durumlarda, yalnızca çocuklar için kaçınılabilir.

13. Çoğu ülkedeki kovuşturma makamı, işlenen suçlara karşı geçerli bir adli yanıt teşkil eden alternatifleri önermek ve bunların uygulanmasını sağlamak için özellikle iyi bir konumdadır. Kimi zaman bu savcının tek başına tercih ettiği bir konudur, ancak yargılamanın durdurulması için hâkimin bu düzenlemeyi onaylaması gerekebilir.
14. Ancak diğer ülkelerde savcının rolü, kovuşturmaları durdurma konusunda tek karar sahibi olan hâkiminkinden çok daha az önemlidir; savcı, zorunlu kovuşturma ilkesine sıkı sıkıya uymakla yükümlüdür.
15. Alternatif tedbirler, ceza adaleti faaliyetinin yönlendirilmesi gereken hedeflerle tutarlı olmalıdır. Bu hedefler şunlardır: yeniden suç işlenmesini önlemek, topluma verilen zararların giderilmesine yardımcı olmak, mağdurların menfaatlerini dikkate almak, savunmanın haklarını korumak, yasadışı eylemlere geçerli bir yanıt vermek ve suç tekrarlarını önlemek.
16. Bazı ülkelerdeki mevzuat, suçun tekrarlanmasını önlemek için cezai yaptırım gereksiz görüldüğünde alternatif tedbirlerin kullanılmasını öngörmektedir.
17. Toplum için büyük tehdit oluşturmayan suç kavramı birçok ülkenin mevzuatına girmiştir. Bununla birlikte, kovuşturmaya alternatif tedbirlerin kullanımı, bazen insan ticareti veya terörizm gibi en ciddi suç türleri ve kamu yararının derinden etkilendiği ciddi suçlarla ilgili olarak katı bir şekilde çerçevelenmiştir.
18. Özellikle çocuk suçlular veya daha önce mahkûm olmamış gençler bakımından, sadece ertelenmiş veya ertelenmemiş hapis cezaları veya para cezalarından oluşan geleneksel sistem karşısında, olanakları giderek zenginleştirilebilecek olan kovuşturmaya alternatif tedbirler, toplumun gelişiminde ve adaletin modernleşmesinde (ki bu çok memnuniyet vericidir) evrimsel bir aşamayı göstermektedir.
19. Bu tedbirler, verilen adli tepkinin, failin ve muhtemelen mağdurun kendisiyle uygun bir şekilde ilişkilendirilmesi durumunda mağdur tarafından kabul edilmesine yardımcı olmaktadır. Bazen kanun, mağdurun kovuşturmanın düşürülmesine itiraz edebilmesini öngörmektedir. Bu itiraz savcılık makamı tarafından verilen kararın gözden geçirilmesi için ya savcının üstündeki makama ya da yüksek derece bir mahkemeye yapılmaktadır. Bazı üye devletlerde, mağdurların onayı olmadan alternatif tedbir alınması söz konusu değildir.
20. Alternatif tedbirler aynı zamanda suçluları toplum dışına itmeme ve bunun yerine rehabilite edilmelerini teşvik etme avantajına da sahiptir. Bazı ülkelerde ceza muhakeme usulleri, görünürde suçun kanunlara ve kanuni yasaklara kayıtsızlıktan ziyade düşüncesizlikten kaynaklandığı durumlarda bu tür tedbirlerin alınmasını tavsiye etmektedir.

21. Alternatif tedbirler, genellikle telafiye, sırf para cezası ödenmesi (çok yüzeysel olarak vicdan rahatlatıcı olsa da) veya hapis cezasından daha görünür bir şekilde toplum için anlamlı hale getirir.
22. Hapis cezasına alternatif olarak bu tedbirler, birçok cezaevinin aşırı kalabalık olduğu ve cezaevi bütçesinin adalet bütçesinin büyük bir bölümünü oluşturduğu Avrupa’da cezaevi nüfusunu düşürebilmektedir.
23. Alternatif tedbirler mahkemelerin iş yükünü azaltabilir, ancak çoğu zaman bu tedbirlerin düzenlenmesi savcılıklara çok fazla iş yükü getirmektedir.
24. Bununla birlikte, alternatif tedbirler araçların daha iyi kullanılmasına yönelik tedbirler olarak görülmemelidir; gerçekte, önemli ölçüde maddi – özellikle tesisler – ve insan kaynakları, kovuşturmayla alternatif tedbirlerin niteliğiyle ilgili titiz bir hazırlık ve halka yönelik eğitim ve bilgilendirme çalışmaları ve savcılarla birlikte bunları uygulayıp takip edecek kadar iyi eğitilmiş bireyler (arabulucular gibi) gerektirmektedir; kamu hizmeti işlevlerini yerine getirip sübvansiyonlara hak kazanan dernekler gibi, bu kişilerin de uygun ücret almaları ve hayırsever gönüllülerden ziyade profesyonel olmaları gerekir.
25. Bazı üye devletlerde mevzuat, alternatif tedbirlerin uygulanabileceği durumları saymakta ve sınırlandırmaktadır. Diğer durumlarda ise bu, bağlayıcı olmayan hukuki araçlarla yapılmaktadır. Rec(2000)19 No.lu Tavsiye Kararı⁵ uyarınca ve bu alanda savcılarının faaliyetlerini adil, tutarlı ve etkili bir şekilde yerine getirmelerini teşvik etmek amacıyla, üye devletler şunları sağlamalıdır:
 - Ceza politikasının uygulanmasıyla ilgili genel kılavuz ilkelerin tanımlamak;
 - Karar alma sürecinde keyfiliği önlemek için münferit davalardaki kararlara referans teşkil edecek genel ilke ve kriterleri tanımlamak
26. Halk, yukarıda sözü edilen sistem, kılavuzlar, ilkeler ve kriterler hakkında bilgilendirilmelidir. Yukarıda belirtilen kılavuz ilkelerin somut olarak uygulanmasına yönelik özel düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.
27. Kovuşturmayla alternatif tedbirler benimsenmeden önce, bu tedbirlerin pratik ve somut bir şekilde uygulanabilirliğini denetlemek için ekonomik, idari ve yapısal koşullar değerlendirilmelidir.

⁵ Bkz. Açıklayıcı Not’un 36. paragrafı.

AVRUPA KONSEYİ ÜLKELERİNİN UYGULAMALARINDAN KOVUŞTURMAYA ALTERNATİF TEDBİRLERE İLİŞKİN ÖRNEKLER

28. Avrupa Konseyi üye devletlerinde kovuşturmayaya alternatif tedbirlerin uygulanmasına yönelik çeşitli iyi uygulamalar görülebilir. CCPE, bunlardan bazılarını dikkat çekmek istemektedir.
29. “Rappel à la loi” (hâkimlerin uyarısı), bazı üye devletlerde çok sık kullanılmaktadır ve özel nitelikli bir kolaylaştırıcı tarafından bazı formalitelerle ve özellikle küçüklere yönelik olarak verildiğinde “uyarı” olarak adlandırılmaktadır: Savcı ya da herhangi bir yetkili adli makam, suçlu ya da temsilcisiyle ciddi bir görüşme yapar ve bu arada kendisine kanun hükümlerinin yanı sıra kanunu tekrar ihlal etmesi halinde alabileceği cezaları hatırlatır. Buradaki amaç, failerin eylemlerinin toplum, mağdur ve bizzat kendileri üzerindeki sonuçlarının farkına varmalarını sağlamaktır. Bu ihtar, daha önce mahkûmiyeti olmayan kişiler tarafından topluma ya da bireylere yönelik işlenen küçük suç vakalarında yapılmaktadır. Buna benzer bir başka formül, suçların ciddiyeti gibi konuların tartışıldığı onarıcı adalet sistemlerinde uygulanmaktadır.
30. Suçlular tıbbi, sosyal ya da mesleki bir kuruma sevk edilebilir: Savcı ya da herhangi bir yetkili adli makam, haksız fiillerin failini, suçla ilgili bir konuda eğitim veya öğretim göreceği bir dernek gibi belirlenmiş bir kuruluşla temasa geçmeye zorlar; örneğin trafik suçları söz konusu olduğunda, sürüş kurallarının yanı sıra kaza sonucu ağır şekilde sakat kalan kişilerle karşılaşmayı de kapsayan, failerin kötü araç kullanmanın sonuçlarını anlamalarına yardımcı olacak bir kurs. Bir başka örnek: çocuk yetiştirme konusunda ciddi eksikliklerin olduğu durumlarda, çocuklarıyla “başa çıkamayan” ebeveynlere “ebeveynlik” kursu verilebilir; alkolik bir suçlu için: gıda hijyeni hizmetleri oturumlar düzenleyebilir; düzensiz veya ırkçı ya da anti sosyal davranışlardan suçlu genç suçlular için, reşit olmayanların eylemlerinin ciddiyetinin farkına varmaları ve davranışlarını değiştirmeleri için vatandaşlık eğitimi önerilebilir.
31. Suç teşkil eden bir durumun düzenlenmesi, yasanın ihlalden kaynaklanan rahatsızlığı hızlı ve etkili bir şekilde ortadan kaldırma eğilimindedir: Örneğin, trafik kontrolü sırasında ehliyetini ibraz edemeyen sürücüler ertesi gün ibraz etmeye davet edilecektir. Çevre koruma ve şehir planlaması alanında ise, orijinal duruma restorasyon, zahmetli olmasına ve gerektirdiği işlere karşın, genellikle son derece uygun ve caydırıcı bir çözümdür.
32. Suç fiillerinin neden olduğu acılar, bazen, hileli olarak devredilen mülkün iadesi, maddi tazminat ya da mağdurdan özür dilenmesi gibi yollarla telafi edilebilir. Zararın tazmini, bazen, suçlu ile mağdur arasındaki arabuluculuk sürecinin bir parçası olarak düzenlenir; bu sayede, tarafların koşullara ilişkin mutabakatı sağlanır ve gelecekte her ikisinin karşılaşma ihtimali olması durumunda, suçlunun – örneğin, sosyal yardım işlerinde çalıştırılarak – suçu tekrarlaması önlenir.
33. Çocuk suçlular için cezai telafi, bu çocukların bağlı olduğu eğitici bir etkinliğe katılması şeklinde olabilir: örneğin, yaşlı bir kişinin evinde ücretsiz çalışma, mağdura bir özür mektubu gönderme, vb.

34. Aile içi şiddet failine aileden uzaklaştırma veya ayrı yaşama cezası verilebilir.
35. Kişi, artık başka suçlar işlediğinden veya işleme niyetinde olduğundan şüphelenilmiyorsa, gözlem altına alınabilir ve bu sürenin bitiminde hakkında kovuşturma yapılmaz.
36. Yargı tarafından onaylanacak bir yaptırımını kabul eden suçluya uzlaşma önerilebilir: ehliyetin teslim edilmesi, ücretsiz çalışma, belirli yerlere gitme yasağı, bir miktar para ödenmesi. Bir hâkim tarafından onaylanan bu düzenleme, suçu kabul etmeye çok benzemekle birlikte, bir mahkûmiyet teşkil etmemesi ve adli sicil kaydına işlenmemesi nedeniyle “kovuşturmaya alternatif” olarak kabul edilmektedir. Bazı ülkelerde, mali para cezası bir tür alternatif tedbir olarak bulunabilir.
37. Uyuşturucu bağımlılarına tedavi görmeleri yönünde talimat verilebilir (bazı ülkelerde, artık basit uyuşturucu kullanımı için ceza davası açılmamaktadır; aslında tedavi tercih edilmektedir).
38. Bazı ülkelerde, fiilin nedenleri ve failin tavrı da dikkate alınmaktadır: Irkçılık, ayrımcılık ya da cinsiyet gibi bazı saikler, alternatif bir yola başvurulmasını engelleyebilir.
39. “Etkin pişmanlık” aşağıdaki koşullar altında uygulanabilir: suçun ciddi olmaması ve ilk kez işlenmesi, failin suçunu tamamen kabullenerek kendiliğinden teslim olması, suçun tespitine yardımcı olma, suçlunun adalet sistemiyle işbirliği yapması, suç neticesinde ortaya çıkan zararın tazmin edilmesi ve bu pişmanlık nedeniyle suçun artık toplumsal bir tehlike oluşturmaması.
40. Cezai meselelerde arabuluculuk ve uzlaştırma, uygun olduğu hallerde, kovuşturmaya alternatif tedbirlerle birlikte faydalı bir şekilde uygulanabilir.
41. İlgili kişilerin alternatif tedbirlere uymaları halinde kovuşturmaya tabi tutulmazlar. Bazı ülkelerde, mahkûmiyet kararlarının kayıtlarında tedbire atıfta bulunulmamaktadır. Aksi takdirde, tedbire uyulmaması halinde, savcı tarafından kovuşturma ve mahkûmiyet değerlendirilebilir.

MAĞDURUN YERİ

42. Takdire dayalı kovuşturmayı tanıyan devletlerde, mağdurların haklarının korunması ve ister birey isterse resmi olarak hak sahibi gruplar olsun, kovuşturmaya alternatif bir tedbir sonucunda şikâyet düşmüşse mağdurların kararın gözden geçirilmesini talep edebilmeleri esastır. Hatta bazı ülkelerde, topluma zarar vermeyen bazı kısıtlı suç vakalarında kovuşturma açılıp açılmayacağına karar verme yetkisi mağdura aittir.
43. Alternatif tedbir ayrıca, işlenen suça ve bu suçun yol açtığı acı ya da zarara uygun bir yanıt oluşturmalıdır.
44. Kanun dışı kişisel cezalandırma eğilimlerinin, mağdurlara yönelik anlayış eksikliğinin ve tehlikeli anlaşmazlıkların sürekliliğinin önlenmesi amacıyla, usûl seçimi ve önlem türünü (arabuluculuk, tazminat veya uzlaştırma) belirleme sürecine mağdurların dâhil edilmesi özellikle arzu edilir ve etkili görünmektedir.

SONUÇLAR

45. CCPE, Avrupa Konseyi Üye Devletleri arasında yapılan anketin ışığında ve kendisinden önce düzenlenen Başsavcılar Konferansı'nın tavsiyelerine uygun olarak, şu görüşleri dile getirmektedir:
 - a. Toplumlarımızın ihtiyaçlarına uygun modern bir ceza adaleti, suçların niteliği ve koşulları buna izin verdiği ölçüde, kovuşturma alternatiflerini kullanmalı ve ilgili devlet makamları bunların doğası ve kamu yararına olan avantajları konusunda halka eğitim ve bilgi verilmesini sağlamalıdır;
 - b. Yalnızca parasal cezalar ve hapis cezalarının verilmesi, 21. yüzyılın başlarında kanun ihlallerine karşı yeterince etkili ve hassas bir yanıt oluşturmamaktadır: Yeniden suç işlenmesini engellemek, zararı tazmin etmek, anlaşmazlıkları gidermek ya da toplumun ve mağdurların beklentilerini karşılamak için de yetersizdir;
 - c. Üye devletler, suçlara uygun ve farklı yanıtlar oluşturan araçları ve yeni olanakları hesaba katmalıdır;
 - d. Savcılarının faaliyetlerinin adil, tutarlı ve etkin faaliyetlerini teşvik etmek amacıyla, kovuşturmaya alternatif tedbirlere ilişkin ceza politikasının uygulanması için açık kurallar, genel kılavuz ilkeleri ve kriterler belirlenmelidir; o nedenle, ilgili devlet makamlarına, bu tür alternatif tedbirlerin etkin bir şekilde uygulanması amacıyla kamuoyuna açıklanacak bu tür hükümleri kabul etmeleri tavsiye edilir;
 - e. Alternatif tedbirler, kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak ve -mevcut olduğu yerlerde-ulusal düzenlemelere uygun olarak, münferit durumlarla ilgili karar alma sürecinde her türlü keyfilikten kaçınılarak, adil ve tutarlı bir şekilde uygulanmalıdır.

- f. Şeffaflığı ve hesap verebilirliği güvence altına almak için savcılar, savcının bağımsızlığına veya özerkliğine haksız bir şekilde müdahale edilmeksizin, yerel, bölgesel veya ulusal düzeyde alternatif tedbirlere başvurma nedenlerini medya veya kamuya yönelik bildirimler aracılığıyla rapor edebilmelidir;
- g. Alternatif tedbirler yoluyla etkin, yerinde ve hızlı bir yanıt verilebilmesi için, savcılık hizmetlerine ve diğer ilgili devlet makamlarına uygun maddi ve insan kaynakları tahsis edilmelidir;
- h. Alternatif tedbirlerin uygulamaya konulması, ekonomik saiklerle değil, yüksek kalitede adalet, hızlı ve etkili sonuçlar elde edilmesi amacıyla yönlendirilmelidir;
- i. Savcılar, bu tür alternatif tedbirleri başlatmalı ve gerekli yetkilere sahip oldukları durumlarda bunları etkin bir şekilde uygulamalıdır; takdir yetkilerini bu tür tedbirlerle ilgili olarak kullandıklarında, onların faaliyetlerine gereksiz müdahalelerde bulunulmamalıdır;
- j. Üye devletler ve ilgili kamu mercileri, ilgili eğitim yapılarını ve programlarını geliştirmeli ve kovuşturmayla alternatiflerin uygulanmasında kaliteli yardım sağlayabilecek dernekleri ve meslek örgütlerini desteklemelidir;
- k. Alternatif tedbirler mağdurların menfaatlerini korumalı ve dahası telafinin kalitesi, müdahalenin hızı ve uygun olduğunda fail ile mağdur arasında açılan diyalog yoluyla mağdurların çıkarlarının iyice dikkate alınmasını sağlamalıdır;
- l. Kovuşturmayla alternatif tedbirler, mağdurları haklarının korunmasını talep etme haklarından asla mahrum bırakmamalıdır;⁶
- m. Alternatif tedbirler hiçbir zaman, masum olan veya kovuşturma zamanaşımı gibi usule ilişkin engellerden dolayı mahkûm edilemeyen bir kişiye önlem koyarak adil yargılanma kurallarının çiğnenmesine yol açmamalıdır. Aynı durum, tespit edilen suçlunun sorumluluğu ve suçun neden olduğu zararın boyutu konusunda herhangi bir kuşku olduğunda da geçerlidir;
- n. Alternatif bir tedbirin kabul edilip uygulandıktan sonra, aynı fiil nedeniyle aynı kişi hakkında herhangi bir kovuşturma yapılamaz (*ne bis in idem*);
- o. Şüpheliler kendilerine alternatif bir tedbir teklif edildiğinde bu teklifi reddetmeleri veya söz konusu önleme yeterince uymamaları halinde cezai takibata uğrayıp uğramayacakları konusunda bilgilendirilmelidir;
- p. Üye devletler ve ilgili kamu kurumları, suça verecekleri tepkinin kalitesini artırmak amacıyla özellikle diğer sistemlerde izlenen iyi uygulamalarla birlikte CCPE tarafından toplanan bilgileri dikkate almalıdırlar;

⁶ Bkz. ceza hukuku ve usulü çerçevesinde mağdurun durumuna ilişkin R(85)11 No.lu Bakanlar Komitesi Tavsiye Kararı.

- q. Üye devletler, tedavi kararları, sürücü eğitimi veya ebeveynlik kursları gibi bazı alternatif tedbirleri başka bir devletin topraklarında uygulamak için ikili veya çok taraflı anlaşmalar yapma konusunu değerlendirebilirler.
46. CCPE, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine, kovuşturmayaya alternatif tedbirlerin üye devletlerde etkili bir şekilde uygulanması hususuyla birlikte bu tedbirlere ilişkin bağlayıcı olan ve olmayan uygun belgelerin hazırlanması ve ülke sınırları dışında uygulanması olanağını değerlendirmesini tavsiye etmektedir.
47. CCPE, kovuşturmayaya alternatiflerin etkili bir şekilde uygulanması üzerinde çalıştığı tespit edilen farklı yargı sistemlerinden bir ya da birden fazla savcıyı, deneyimlerinden yararlanmak ve yetkili makamlara iletmek üzere görsel-ışitsel bir belge hazırlamak amacıyla toplantılarından birine davet etmek istemektedir.
48. CCPE, temsil ettiği savcılarının görüşlerini bu organların kovuşturmayaya alternatif tedbirler konusundaki işlemlerine taşımak amacıyla CDPC, CCJE ve CEPEJ ile işbirliği yapmaya hazırdır.

Bu çeviri, HSK Dış İlişkiler ve Proje Bürosu tarafından yapılmış gayri resmi çeviridir.